

Reactie Stuurgroep Rapport Monitoring Commissie Nulmeting Pensioenfondsen

De Nederlandse pensioensector is een unieke sector met zeer veel spelers die samen een vermogen van ruim 1400 miljard beheren via beleggingsactiviteiten over de hele wereld. Het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen voorziet in een bijzonder samenwerkingsverband tussen de pensioenfondsen, overheid, drie vakbonden en zes NGO's.

De Stuurgroep dankt de Monitoringscommissie hartelijk voor de uitvoering van de Nulmeting en het eerste monitoringsrapport. Wat de Stuurgroep betreft is het doel van de Nulmeting ruimschoots bereikt. Met de Nulmeting is inzicht verschaft in de mate waarin de deelnemende pensioenfondsen op het moment van meting voldoen aan de afspraken die zijn opgenomen in het Brede Spoor van het Convenant. De observaties komen wat de Stuurgroep betreft overeen met de verwachtingen: in het eerste convenantsjaar worden handvatten ontwikkeld voor pensioenfondsen, zodat zij in het tweede convenantsjaar invulling kunnen gaan geven aan de afspraken in het Convenant. Het rapport biedt daarnaast nuttige concrete aanbevelingen en handvatten op basis waarvan de afspraken die binnen het Convenant zijn overeengekomen door de verschillende partijen kunnen worden uitgevoerd.

Uit de Nulmeting blijkt dat de meeste fondsen een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid hebben en toepassen, maar dat er nog significante verschillen bestaan tussen de pensioenfondsen in de mate van concretisering. Dit ligt in de lijn der verwachting omdat pensioenfondsen op dit moment nog te weinig concrete handvatten hebben om het Convenant te implementeren. Daarnaast speelt een belangrijke rol dat pensioenfondsen zeer divers zijn en daardoor ook een verschillende mate van detaillering te verwachten is. Het instrumentarium dat in dit eerste convenantsjaar wordt ontwikkeld, speelt hierbij een belangrijke rol. Pensioenfondsen hebben tot eind 2020 de tijd om hun beleid aan te passen aan de afspraken in het Convenant en kunnen daarvoor het instrumentarium gebruiken.

De Monitoringscommissie constateert dat er op dit moment begripsverwarring bestaat over fundamentele begrippen zoals due diligence en langetermijnwaardecreatie. De Monitoringscommissie beveelt daarom aan om met behulp van de deelnemende partijen snel een sluitende definitie van deze cruciale termen te ontwikkelen, en ziet een belangrijke rol weggelegd voor de werkgroep Instrumentarium om vroegtijdig te sturen op begrip en toepassing van due diligence beleid zoals bedoeld volgens de OESO-richtlijnen. Daarnaast is het van belang om het kennisniveau over OESO-richtlijnen/UNGP's te vergroten bij deelnemende pensioenfondsen, bestuursbureaus, deelnemers en andere betrokkenen. De Stuurgroep erkent het belang hiervan en zal ervoor zorgdragen dat dit in de komende maanden door de werkgroep Instrumentarium verhelderd wordt en dat er de komende jaren voldoende aandacht is voor de juiste implementatie hiervan. De Stuurgroep zal de werkgroep vragen om de mogelijkheden voor het verder uitwerken van geschikte informatie en het aanbieden van trainingen te onderzoeken en daarbij te beginnen met onderwerpen waar onduidelijkheden over bestaan. Bijvoorbeeld door goed duidelijk te maken dat het due diligence proces volgens de OESO-richtlijnen een andere is dan het bekende due diligence proces.

Het rapport stelt verder dat bij pensioenfondsen beleid ontbreekt dat zou moeten verhelderen hoe het pensioenfonds omgaat met de toepassing van haar eigen ESG-beleid in uitbestedingsrelaties. De mate waarin binnen de uitbesteding gestuurd wordt op het voorkomen en mitigeren van negatieve impacts en het stimuleren van herstel en verhaal is vaak niet helder. De Stuurgroep ziet dat deze observaties in lijn der verwachting liggen, gezien het stadium waarin het Convenant zich bevindt. In de praktijk werken pensioenfondsen met een breed scala aan uitvoerders. Hoewel deelnemende pensioenfondsen veel activiteiten in de beleggingsketen uitbesteden aan externe dienstverleners, blijven zij zelf verantwoordelijk voor de implementatie van de OESO-richtlijnen en de UNGP's in de beleggingscategorieën. De Stuurgroep meent dat de concrete aanbevelingen van de

Monitoringscommissie over hoe de convenantsafspraken verwerkt kunnen worden in bestaande en nieuwe contracten tussen pensioenfondsen en vermogensbeheerders/uitvoerders daarbij zeer van pas kunnen komen. Het gaat dan onder meer om het scheppen van een duidelijk onderscheid tussen het beleid van de fondsen en uitvoerders, en het onderscheid tussen de algemene fondsvoorwaarden en contractvoorwaarden.

Ook doet de Monitoringscommissie een aantal heldere aanbevelingen waarmee het instrumentarium verscherpt kan worden wat betreft de monitoring van de uitbesteding, zoals een beschrijving van de risico-identificatiemethodologie van verschillende beleggingscategorieën. De Stuurgroep is van mening dat een helder instrumentarium de convenantpartijen houvast biedt voor de uitvoering van de convenantsafspraken in de komende jaren. Hierbij kan het instrumentarium in de loop van de tijd worden verbeterd op basis van opgedane praktijkervaringen.

Op het punt van rapportage en transparantie sluit de Stuurgroep zich aan bij de aanbevelingen van de Monitoringscommissie, namelijk de keuzes van pensioenfondsen ten aanzien van hun ESG-beleid – waaronder de implementatie van de OESO-richtlijnen en de UNGP's – inzichtelijk te maken voor hun deelnemers. Dit is van belang voor het verkrijgen van draagvlak onder de deelnemers voor het specifieke ESG-beleid van pensioenfondsen.

De Stuurgroep stelt vast dat er met deze Nulmeting een duidelijk beeld is geschetst van de huidige stand van zaken van het ESG-beleid van de deelnemende pensioenfondsen en de onderdelen van het Convenant die extra aandacht behoeven. Het rapport bevat tal van concrete aanbevelingen voor alle geledingen en stimuleert de convenantpartijen om de samenwerking op te zoeken, om zo het lerende karakter van het Convenant handen en voeten te geven. De Stuurgroep onderschrijft het belang hiervan en ziet ernaar uit in het volgende monitoringsrapport de voortgang te kunnen teruglezen.